

Dispensationsafgørelse (Museumsloven)

Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond
Masnedøgade 20
2100 København Ø

Dato	Sagsnr.	Matr.nr.
21. april 2026	01.05.25-P19-52-25	1A Eskilsø, Selsø

BYG OG LANDZONE

Torvet 2
3600 Frederikssund

Telefon 47 35 10 00

www.frederikssund.dk

CVR-nr.: 29 18 91 29

Bank 4319-3430270303

Telefontid:

Mandag 09.00 - 14.00
Tirsdag lukket
Onsdag 09.00 - 14.00
Torsdag 09.00 - 14.00
Fredag 09.00 - 12.00

Se øvrige åbningstider
på www.frederikssund.dk

Påvirkning af dige på Eskilsø

Vi har den 28. august 2025 modtaget din ansøgning om påvirkning af beskyttet dige i forbindelse med gennembrud af kystsikringsdige på Eskilsø.

Afgørelse

Vi giver her dispensation fra Museumsloven § 29a til at det beskyttede dige hyppigere bliver vandpåvirket af brakvand i forbindelse med naturgenopretningsprojekt, hvor et kystsikringsdige vil blive gennembrudt fem steder, og højden på kystsikringsdiget vil blive reduceret. Det forventes derfor at det beskyttede stendige vil blive påvirket af brakvand 2-3 gange årligt.

Dispensation er givet på følgende vilkår

- Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale, fx stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår o.l., skal igangværende arbejde standses med det samme jf. museumslovens § 27 stk. 2. Fundet skal straks anmeldes til Roskilde Museum ved Frederikssund Museum/Færggården på tlf. 46 31 81 50.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet, inden 3 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Du skal være opmærksom på, at der kan blive klaget over tilladelsen. Se klagevejledningen. Hvis vi modtager klager, vil vi orientere dig med det samme.

Begrundelse for afgørelse

Vi har ved vurderingen af sagen lagt særlig vægt på at den hyppigere vandpåvirkning af det beskyttede dige

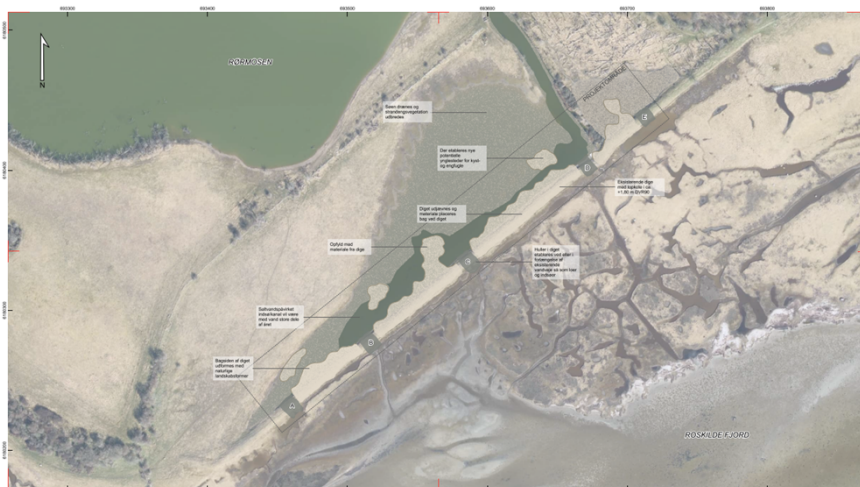
- Ikke vil påvirke beskyttet natur eller beskyttede arter.
- Ikke væsentligt vil påvirke oplevelsen af landskabet, da stendiget ikke fjernes i forbindelse med naturgenopretningsprojektet.

Ansøgning

Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond søger om tilladelse til delvis fjernelse af kystdiget på den sydlige del af Eskilsø.

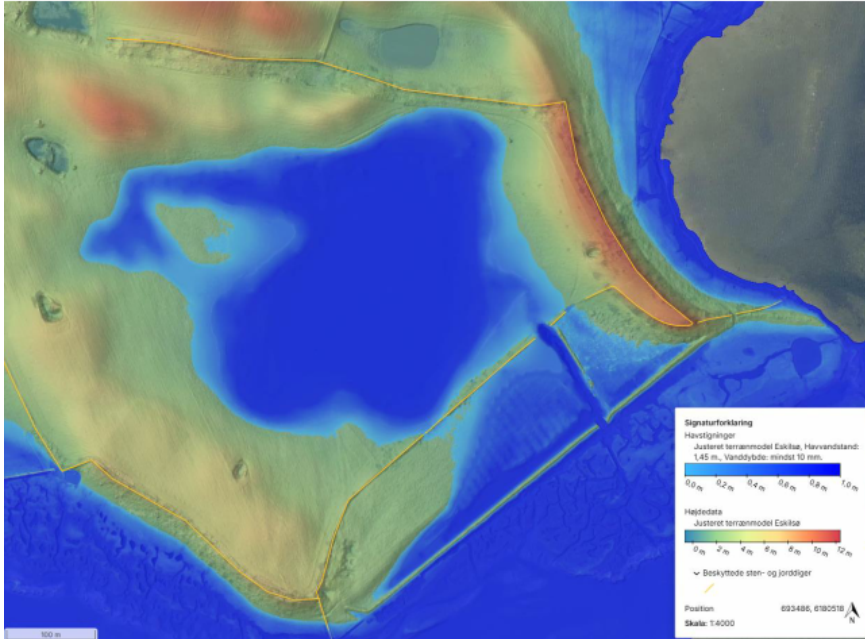
Kystsikringsdiget forhindrer i dag brakvand fra fjorden i at trænge ind i den bagvedliggende ferske sø og mose.

Der ønskes således etableret op til 5 huller i diget med en topkote på +0,45 m DVR90, hvilket er topkoten på de foranliggende strandenge, samt foretaget en generel udjævning af diget fra de nuværende ca. +1,80 m DVR90 ned til højder fra ca. +0,75 m DVR90 til ca. +1,25 m DVR90 på langs af diget i forskellige zoner.

Figur 1 Skitse over de fem digegennembrud

Området vest for tærsklen vil, med det beskrevne indgreb, oversvømmes fra ca. kote +1,45 m DVR90, svarende til en hændelse der forekommer én gang hvert 2. år. Ved disse situationer vil vandudvekslingen mellem den foranliggende sø og Rørmosen ske både via tærsklen og i området vest herfor. Det beskyttede sten- og jorddige vil derfor oftere bliver oversvømmet. Sten- og jorddiget er vist i Figur 2 sammen med en hændelse på +1,45 m DVR90.

Figur 2 Returperiode der forekommer 1 gang hvert 2. år svarende til en vandstand på 1,45 m inkl. det beskyttede sten- og jorddige (gul streg), som vil blive delvist oversvømmet ved denne hændelse.

Denne delvise fjernelse af kystsikringsdiget vil bidrage til, at genoprette en mere naturlig kystdynamik, samt større arealer med de værdifulde strandenge, som netop udgør en stor naturværdi for øen i dag.

Vandkvaliteten i den næringsbelastede Rørmose vil tilmed blive forbedret, da frekvensen af indtrængning af brakvand fra fjorden forventes øget fra én gang ca. hvert 2.-3. år til 2-3 gange om året.

Oplysninger om diget

Alle diger har en kulturhistorisk, en biologisk og en landskabelig betydning, der skal vurderes.

Figur 1 Stendige - billedet er taget fra to andre lokationer på Eskilse. Stendigerne er dog en del af diget, der omkranser Søndre Mark

Figur 2 Billedet er taget fra toppen af kystdiget ind over Store Rørmose. I baggrunden nordvest for søen anes det beskyttede dige.

Vurdering - Kulturhistorie

Digerne på Eskilsø er stendiger og har historiskset omkranset tre marker; Nordre Mark, Lille Mark og Søndre Mark. Det omtalte dige, er en del af det dige, der omkranser Søndre Mark.

Digerne på Eskilsø er et nyere dige og er formentligt et udskiftningsdige.

Figur 3 Kort fra 1794

107 meter sydøst for det beskyttede stendige ligger et kystbeskyttelsesdige, der skal gennembrydes. Der findes ingen historiske data for, hvornår kystdiget er blevet etableret, men det er formentligt sket i midten af 1850'erne. Det optræder på de høje målebordsblade fra 1842-1899.

Figur 4 Høje målebordsblad 1842-1899

Da kystsikringsdiget ikke optræder på kortet fra 1794, må det antages at stendiget historisk set har været påvirket af høj vandstand oftere end én gang hvert 2-3 år.

Vurdering – biologiske betydning.

På selve diget vokser der træer, mindre buske og urter. Stensætningen er dog flere steder soleksponeret og kan være levested for varmeelskende insekter. Der er ikke registreret markfirben på Eskilsø.

Der er registreret overdrev nord og syd for diget samt en beskyttet sø og strandeng.

Det beskyttede stendige bliver i dag påvirket af vand én gang hvert 2-3 år. Stendiget vil efter digegennembruddet blive vandpåvirket 2-3 gange om året. Det vurderes at det ikke vil have en stor betydning for de varmeelskende insekter, at det beskyttede stendige bliver påvirket oftere.

Vurdering – Landskab

Digerne på Eskilsø omkranser tre marker på Eskilsø – *Nordre Mark*, *Lille Mark* og *Søndre Mark*. Digerne på Eskilsø er stort set bevaret og er i det store og hele tydelige i landskabet.

Ved stormhændelser med en vandstand på +1,54 DVR90, vil brakvand lige akkurat strømme ind over kystsikringsdiget, og påvirke det beskyttede stendige. Det forventes at stendiget i større eller mindre grad bliver påvirket af oversvømmelse 2-3 gange om året.

Offentliggørelse

Tilladelsen bliver offentliggjort 21. april 2026 på www.frederikssund.dk/annoncering. Du skal være opmærksom på, at der kan blive klaget over tilladelsen, og at tilladelsen ikke må udnyttes, før klagefristens udløb. Se klagevejledningen. Hvis vi modtager klager, orienterer vi dig med det samme.

Udnyttelse af tilladelse

Tilladelsen skal udnyttes, inden der er gået 3 år bortfalder den, jf. museumsloven § 29k

Klagevejledning

Klageadgangen er fastlagt i museumsloven § 29t. Du kan klage over afgørelsen til Miljø- og fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne afgørelse, jf. §29 v.

Klagen skal sendes via klageportalen. Du finder et link til Klageportalen www.borger.dk (søg efter klageportal). Når du klager skal du betale et gebyr. Du kan læse mere om klagemuligheden samt prisen for at klage på deres hjemmeside: www.naevneneshus.dk

Miljø- og fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Frederikssund Kommune. Vi

videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis vi modtager en klage, underretter vi dig straks.

Klageberettiget er:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen, skal være anlagt inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

Lovgrundlag

- Museumsloven, LBK 358 af 9. april 2014

Afgørelsen er sendt til orientering til

Roskilde Museum, museumslov@romu.dk

Slots og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), mail@sgav.dk

Dansk Botanisk Forening, nbu_sj@botaniskforening.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnfrederikssund-sager@dn.dk

Danmarks Ornitologiske Forening, natur@dof.dk, frederikssund@dof.dk

Friluftsrådet, frederikssund@friluftsradet.dk,

nordsjaelland@friluftsradet.dk

Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk

Venlig hilsen

Sofie Amalie Erbs-Maibing
Landzonemedarbejder